

Elnätavgifterna i Sverige fram till januari 2017

Anna Werner, Sollentuna 2017-08-25

Innehåll

Highlights	1
Sammanfattning	1
Bakgrund	2
Indata och metod	2
Resultat och analys	3
<i>Resultat per kommun</i>	4
Högst avgift 2017	4
Störst höjning mätt i kronor.....	5
Störst procentuell höjning	5
<i>Tredelad marknad</i>	6
<i>Genomsnittliga priser</i>	15
<i>Varför stiger priserna?</i>	16
<i>Hur blir det framöver?</i>	17
<i>Möjligt försvar för höjningar?</i>	17
Lokal priskonvergens	17
Nätets relativa täthet.....	18
Investeringar	18
Slutsatser	19
Bilagor	20
<i>Bilaga 1: Topplistor med avgiftsdata på kommunnivå</i>	20
Högsta avgifterna i januari 2017	20
Största höjningen 2016-2017	21
Största höjningen 2010-2017	22
<i>Bilaga 2: Elnätavgifterna 2010-2017 (lista)</i>	23

Elnätavgifterna i Sverige fram till januari 2017

Det är stora skillnader i elnätavgifter mellan kommunerna. Det **dyraste nätet är mer än 9 000 kronor dyrare än det billigaste**. Det visar Villaägarnas genomgång av kommunernas elnätavgifter. Förra året var skillnaden mellan dyraste och billigaste nät 7 900 kronor. Ellevios och Vattenfalls avgifter fortsätter att dra ifrån, och ligger nu i snitt 4 600 kronor över de små, lokala nätbolagens. Detta har kunnat ske på grund av svag prisreglering av monopolföretagen.

Sammanfattning

Årliga elnätavgifter har studerats för perioden 2010 – 2017. Det är stora skillnader över landet i hur mycket en vanlig småhusägare betalar för sitt elnät. Typhuset har en säkring på 20 Ampère och en elanvändning på 20 000 kilowattimmar per år.

Allra dyrast är fortfarande Ellevios (f.d. Fortums) nät i västra Sverige. Det gör att **de femton kommunerna Eda, Forshaga, Grums, Gullspång, Hagfors, Hammarö, Hällefors, Kil, Laxå, Lekeberg, Ljusnarsberg, Munkfors, Storfors, Sunne och Torsby har högst elnätavgift** i Villaägarnas undersökning. Där är elnätavgiften för det studerade typhushållet 13 796 kr, jämfört med 4 833 kr i Lidköpings kommunägda elnät. (Förra året hade Ljungby det billigaste nätet med 4 742 kr, men kommunägda Ljungby Energinät har höjt priset något och är nu näst billigast på 4 942 kr.) Skillnaden är 9 054 kr per år. Därmed är det dyraste nätet 185 procent dyrare än det **billigaste, jämfört med 167 procent dyrare förra året och 155 procent dyrare förrförra året. Prisskillnaderna** mellan näten ökar snabbt med andra ord.

Nätbolagen kan delas upp i tre grupper; små lokala aktörer, mellanstora aktörer och mycket stora. Den senare gruppen utgörs av endast tre bolag, E.ON, Vattenfall och Ellevio (tidigare Fortum). Denna grupp har såväl högre avgifter som större avgiftshöjningar. De 106 kommuner som har ett lokalt monopol, d.v.s. ett mindre elnätbolag som bara dominerar i en enda kommun, har nu en genomsnittlig avgift på nära 7 500 kronor, har nu en genomsnittlig avgift på nära 7 500 kronor, medan de 144 kommuner som har något av de tre mycket stora elnätbolagen har nära 11 200 kronor i snittpris. **Den genomsnittliga skillnaden är därmed uppe i över 3 700 kronor**, (jämfört med under 3 000 kronor förra året). Medan de små näten under de sju åren höjt sina avgifter med 22 % har de största tre nätbolagen höjt sina med 41 %. Därmed har **skillnaden mellan de två typaktörernas snittpriser ökat med över 1 900 kronor sedan 2010** (108 procent).

Highlights

• • •

Dyraste elnät är Ellevios Västra Svealand, 13 796 kronor/år.

• • •

Billigast är Lidköpings elnät, 4 833 kronor/år. Alltså mer än 9 000 kronor billigare.

• • •

Avgiften har stigit med i snitt drygt 1 300 kr i de små näten och nära 3 300 kr i de stora näten mellan 2010 och 2017. Detta trots att avgiften i de små, lokala monopolens snittpris redan var nära 1 800 kr lägre än de mycket storas 2010.

• • •

I Vallentuna har avgiften stigit med 64 % 2010-17. I Vattenfalls norra nät har den stigit med 63 %.

• • •

Ellevios Västra Svealand är 185 % dyrare än Lidköpings.

Även inom gruppen "mycket stora bolag" finns tydliga skillnader. E.ON har haft lägre prishöjningar än Ellevio (f.d. Fortum) och Vattenfall. E.ON ligger också genomsnittligt lägre i pris än de andra två drakarna.

I den tredjedel av kommunerna som har Ellevio eller Vattenfall som dominerande nätägare har priserna ökat med 52 % samtidigt som de ökat med 22 % i övriga kommuner. Den genomsnittliga årsavgiften är nu över 12 000 kronor i Vattenfalls och Ellevios kommuner, medan den är knappt 8 200 kronor i övriga kommuner. Skillnaden är uppe i nära 4 000 kronor.

Bakgrund

Elmarknaden består av tre delar; produktion, distribution (nät) och handel. Sedan 1996 är elhandeln avreglerad och konkurrens råder. Elnäten, däremot, är naturliga monopol. Det finns ett enda elnät för en given fastighet och ett hushåll kan inte byta elnätbolag, även om det finns missnöje med servicenivå eller pris.¹

För att övervaka denna monopolbransch och förhindra överprissättning har staten inrättat en myndighet, Energimarknadsinspektionen (Ei), som skapar regelverk och övervakar prissättningen. Myndighetens ansträngningar till trots har företagen lyckats få igenom avsevärda höjningar.

Elnätens gränser följer inte alltid kommungränserna. I flera kommuner finns flera nätägare. Och några nätägare finns i flera kommuner. Någon av de tre största aktörerna (Vattenfall, E.ON och Ellevio) är dominerande elnätbolag i nära hälften av landets 290 kommuner.²

Indata och metod

Data kommer från Energimarknadsinspektionen, (Ei), och avser elnätavgiften den 1 januari varje år. Vi har valt att studera elnätavgiften för ett typhushåll som använder 20 000 kWh per år och en säkring på 20 Ampère. Vi kallar typkunden för Villa-20-20. Till Ei:s data har lagts 25 procent moms.

I många kommuner finns fler än ett elnätföretag. Vi redovisar priset för det dominerande elnätbolaget i varje kommun. Det finns således hushåll i vissa kommuner som hör till ett annat nät än det vi redovisar här.

Nio kommuner ingår inte i studien, eftersom deras dominerande elnätbolag inte har typkunden Villa-20-20:

1. Falköping i Västra Götalands län
2. Malung-Sälen i Dalarnas län
3. Partille i Västra Götalands län
4. Sollentuna i Stockholms län
5. Sala i Västmanlands län
6. Heby i Uppsala län
7. Alingsås i Västra Götalands län
8. Åsele i Västerbottens län
9. Från år 2015 har inte heller Karlstad i Värmlands län typkunden Villa-20-20.

Därmed ingår 281 av landets 290 kommuner i studien. De åtta elnätbolag som inte granskas är:

1. Falbygdens Energi Nät AB
2. Malungs Elnät AB

¹ I rapporten används omväxlande begreppen avgift, nätavgift och pris för att beteckna elnätavgiften. Termen "avgift" är inte felaktig, men kan antyda att det finns en självkostnadsprincip i grunden, eller att det handlar om en myndighetsavgift. Därför används ofta termen pris. Därmed belyses det faktum att storleken sätts av vinstdrivande företag.

² De tre stora bolagen dominerar i 144 kommuner med Nynäshamn som senaste tillskott. (Ellevio förvärvade det dominerande elnätet där av den mellanstora aktören Krafringen under slutet av 2016.) På Gotland ägs elnätbolaget, Geab, till 75 % av Vattenfall. Vi har dock här räknat Geab till en av de små aktörerna ("lokalt monopol").

3. Partille Energi Nät AB
4. Sollentuna Energi AB
5. Sala-Heby Energi Elnät AB
6. Alingsås Energi Nät AB
7. Åkab Nät och Skog AB
8. Karlstads Elnät AB

De elnätavgifter som vi använt oss av som indata i studien är de som bolagen själva rapporterat till Ei. Oftast har bolaget angivit elnätavgiften vid enkeltariff (samma rörliga pris hela året) och ibland (sällan) vid tidstariff (högre avgift vid hög last och lägre avgift vid låg last). Energimarknadsinspektionen har sedan använt en schablon³ för att beräkna vad den totala årliga elnätavgiften blir för typhushållet. I de fall bolaget erbjuder såväl enkel- som tidstariff har den av de två tarifferna som bolaget rapporterat till Ei använts i vår studie, med något undantag.⁴ För Gotland, har vi därför, t.ex. priser för typhushållet vid tidstariff. De är vid den vanligare enkeltariffen något högre.

Resultat och analys

Det här resultat- och analysavsnittet är uppdelat i sex delar.

Först går vi igenom kommunerna var och en för sig i avsnittet Resultat per kommun. Kommunerna rankas med avseende på den senast redovisade avgiften, samt efter hur mycket de höjt priset på sistone.

I nästa delavsnitt, Tredelad marknad, analyseras det faktum att marknaden är tydligt uppdelad i tre typer av elnätsbolag. Det visar sig att de tre typerna av aktörer har olika profil vad gäller prissättning. I samma avsnitt finns en redogörelse för hur avgifterna varierar inom de olika länen och det framkommer att i 17 av 20 län är kommuner som har någon av de mycket stora elnätbolagen dyrast.⁵ I endast 2 län är det kommuner med ett av de tre största elnätbolagen som har det lägsta priset. Det är E.ONs nät i Stockholm och Uppsala som är mer än hälften så dyrt (6 000 kronor) än Vattenfalls nät i de två länen (12 100 kronor).⁶

I det tredje delavsnittet, Genomsnittliga priser, studeras hur riksgenomsnittet förändrats de senaste åren.

Därefter kommer de två avsnitten Varför stiger priserna? och Hur blir det framöver?, som är mer resonerande.

Sist i resultat- och analysavsnittet kommer ett längre avsnitt, Det slutliga beslutet om intäktsramarna för perioden 2012-15 togs av förvaltningsrätten först våren 2015. Den outnyttjade delen av de väsentligt högre intäktsramar som följde av domen kan användas ("fyllas upp") under perioden 2016-19. Det är en anledning till att elnätspriserna fortsätter höjas.

För perioden 2016-19 gäller principen att tillgångsvärdet ska åldersjusteras, med vilket menas att kunderna inte ska behöva fortsätta betala för samma nät om och om igen. Det är ett resultat av Villaägarnas invändningar mot regelverket.

³ Enligt schablonen betalas 30 % av de 20 000 kilowattimmarna med höglasttaxan och 70 % med låglasttaxan. Det är antagligen en något för "snäll" fördelning. Därför kan eventuellt de bolag som rapporterat in tidstariffen istället för enkeltariffen se billigare ut i Ei:s statistik än vad de egentligen är.

⁴ Linde Energi har år efter år rapporterat tidstariff till Ei, trots att deras enkeltariff varit billigare för 20–20-hushåll sedan 2010 och inte något 20–20-hushåll har tidstariff. Denna "felrapportering" till Ei har i denna rapport rättats till så att de priser som anges är för enkeltariff (trots att Linde Energi felaktigt rapporterat in tidstariff till Ei). Det gör att statistiken för Lindesberg i den här rapporten skiljer sig något från statistiken i tidigare rapporter från Villaägarna.

⁵ I ett av länen (Gotlands) finns endast en kommun (Gotland) och därmed även ett elnätbolag i den här studien, Geab.

⁶ Dock höjde Ellevio sina Stockholmspriser i juni 2017, vilket inte syns i den här studien, se <https://www.ellevio.se/privat/elnatpriser-och-avtal2/prishojning-1-juni-2016/nya-priser-i-stockholmsområdet-fran-och-med-1-juni/>.

Det återstår emellertid minst två problem.

För det första är den av Ei accepterade avkastningen på investerat kapital hög, 4,53 (real) procent före skatt. Eftersom vi har att göra med en monopolmarknad för en vara som alla behöver hela tiden, är affärsrisken mycket låg. Då borde även avkastningen vara låg.

Villaägarna har använt samma metod som Ei för att beräkna rimlig avkastning, och kommit fram till att 2,4-3 procent är en mer rimlig nivå på tillåten maximal avkastning. Branschen har däremot överklagat i syfte att få en väsentligt högre kalkylränta.

För det andra finns det fortfarande en systematisk övervärdering av elnäten i prisregleringen. Tillgångar som ägaren inte kan redovisa åldersuppgifter för vid ingången av 2016 klassades då som 38 år gamla. I verkligheten är de sannolikt äldre, men elnätbolagen kan därmed skriva av 1/40 av värdet under 2016 och 1/40 under 2017. Vid ingången av nästa år är denna engångseffekt fullt uttagen av bolagen.

Dessutom får dessa s.k. 38-årstillgångar användas i tillgångsmassan i ytterligare 12 år, det vill säga till dess de är (minst) 50 år gamla. Detta trots att avskrivningstiden ska vara 40 år. Därmed betalar kunderna fortfarande gång på gång för samma nät.

Den systematiska övervärderingen, risken för höjd kalkylränta efter kommande domstolsprocess och den sena höjningen av intäktsramarna för perioden 2012-15 gör att vi i framtiden sannolikt kommer lika stora prishöjningar som hittills. Vi har också redan fått erfara stora prishöjningar efter januari 2017, där den här studien slutar.

Regeringen har uppmärksammat ökningen av nätpriserna och gett Ei i uppdrag att ta fram författningsförslag. Det ska redovisas för regeringen den 23 oktober i år.

Domstolsprocesserna är nu i den andra av tre möjliga instanser, kammarrätten.

Möjligt försvar för höjningar?, där vi visar att vare sig lokal priskonvergens, nätens täthet eller elnätbolagens genomförda investeringar räcker till för att förklara de stora prishöjningar som hushållen utsätts för.

Resultat per kommun⁷

Högst avgift 2017

Dyrast i landet är Ellevios (tidigare Fortum) nät Västra Svealand, som dominerar i de femton kommunerna Eda, Forshaga, Grums, Gullspång, Hagfors, Hammarö, Hällefors, Kil, Laxå, Lekeberg, Ljusnarsberg, Munkfors, Storfors, Sunne och Torsby. Med 13 796 kr i årlig elnätavgift i januari 2017 toppar de tydligt listan som Sveriges dyraste elnät. Avståndet till det näst dyraste nätet är 542 kr per år. Det är Vattenfalls norra nät där avgiften var 13 254 kronor. Därefter kommer Härjeåns nät (12 363 kr) i Bräcke, Härjedalen och Ånge.

I Bilaga 1: Topplistor med avgiftsdata på kommunnivå finns tabell 6 som visar de kommuner som är dyrast i landet.

Billigast av de undersökta näten är det i Lidköping. Där var elnätavgiften 4 833 kr i januari 2017. Det är nära 9 000 kr billigare än i Ellevios dyraste nät med de femton kommunerna ovan.

⁷ Resultatet från årets genomgång av elnätavgifter finns på Villaägarnas hemsida, www.villaagarna.se/Elnat2017. Där finns riks- och länsvisa listor med prisuppgifter för 281 av landets 290 kommuner. Listan finns i fyra varianter; sorterad på avgift år 2017, på kommunnamn, på procentuell höjning mellan januari 2010 och januari 2017, samt sorterad på höjning i kronor under samma period. Se även *Bilaga 1: Topplistor med avgiftsdata på kommunnivå* med tabeller med de kommuner som toppar listorna.

Störst höjning mätt i kronor

I genomsnitt har de studerade elnätavgifterna stigit med 2 354 kronor mellan januari 2010 och januari 2017, varav en höjning om 648 kronor genomfördes under det sista året. Den andra tabellen i Bilaga 1: Topplistor med avgiftsdata på kommunnivå visar vilka kommuner som haft den största avgiftshöjningen 2016-2017.

Den tredje tabellen i Bilaga 1: Topplistor med avgiftsdata på kommunnivå visar vilka kommuner som haft den största avgiftshöjningen mätt i kronor 2010-2017:

I Kramfors har E.ON höjt elnätavgiften med 1 385 kronor under 2016.

Störst procentuell höjning

I genomsnitt har de studerade elnätavgifterna stigit med 32 procent mellan januari 2010 och januari 2017.

Listan med procentuella höjningar 2010-2017 (se sist i Bilaga 1: Topplistor med avgiftsdata på kommunnivå) toppas av Elverket Vallentunas nät (numera äger Ellevio nätet), där elnätavgiften stigit med 64 procent under perioden. I Vattenfalls norra nät har priserna stigit med 63 procent.

Den fjärde tabellen i Bilaga 1: Topplistor med avgiftsdata på kommunnivå visar vilka kommuner som haft den största avgiftshöjningen mätt i kronor 2010-2017.

Kompleta kommunlistor från årets genomgång av elnätavgifter finns på Villaägarnas hemsida, www.villaagarna.se/Elnat2017. Där kan du hitta listan med alla kommuner i ditt eget län. I den här rapportens Bilaga 1: Topplistor med avgiftsdata på kommunnivå finns topplistorna.

Tredelad marknad

Totalt 120 bolag är med i studien eftersom de är dominerande elnätbolag i minst en kommun. Vi har prisuppgifter från 113 av dessa, eftersom de till Ei rapporterar en med de andra bolagen jämförbar tariff. Det finns fler svenska elnätbolag, men de dominerar inte i någon kommun och finns därför inte med här.

Marknaden är tydligt uppdelad i tre grupper av bolag; små, mellanstora och mycket stora nätbolag.

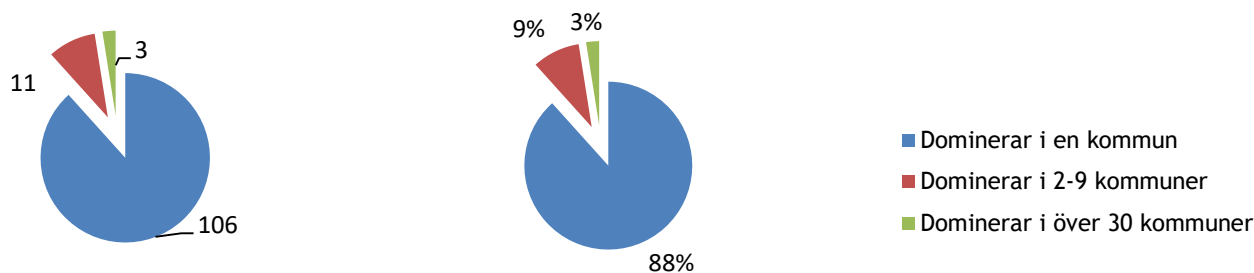
Enligt vår statistik dominerar 106 nätbolag i en enda kommun vardera (varav vi har prisuppgifter för 100).⁸ Elva bolag dominerar i mellan två och nio kommuner (varav vi har prisuppgift från 10 bolag)⁹. De tre stora bolagen dominerar i totalt 144 kommuner fördelade enligt följande: 60 (Vattenfall)¹⁰, 48 (E.ON)¹¹ respektive 36 (Ellevio) kommuner.

⁸ De sex lokala monopol som vi saknar prisuppgift för är Alingsås Energi Nät, Falbygdens Energi Nät, Malungs Elnät, Partille Energi Nät, Sollentuna Energi och Åkab Nät och Skog.

⁹ E.ON Elnät Stockholm dominerar i fyra kommuner, men räknas ihop med E.ON Elnät Sverige till ett av de tre mycket stora bolagen och ingår därför inte i gruppen med mellanstora bolag. De mellanstora bolagen är Dala Elnät, Härjeåns Nät, Jämtkraft Elnät, Kraftringen Nät, Mälarenergi Elnät, Skellefteå Kraft Elnät, Telge Nät, VänerEnergi, Västerbergslagens Elnät och Öresundskraft. Även Sala-Heby Energi Elnät räknas som mellanstort, men eftersom de har effekttariff ingår de inte i studien.

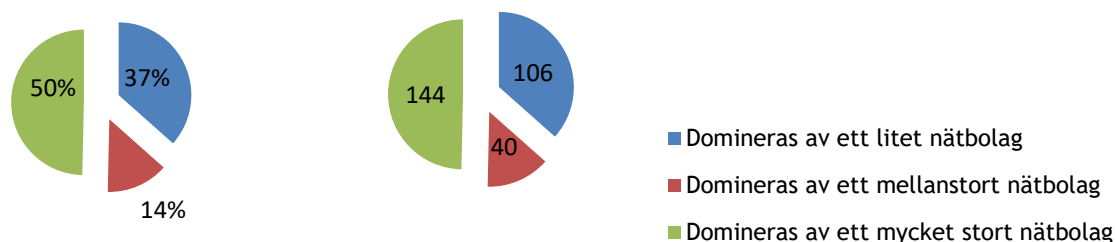
¹⁰ Dessutom äger Vattenfall 75 procent av Geab som är Gotlands nätbolag.

¹¹ Då Villaägarnas förra rapport släpptes dominerade E.ON i 47 kommuner. Nu räknas även Kramfors som E.ON-kommun.

Figur 1 Tredelad marknad. Etthundrasex nätbolag dominerar i en enda kommun, 11 dominerar i 2-9 kommuner och 3 i över 30 kommuner. Åttioåtta procent av de studerade elnätbolagen dominerar i en enda kommun. Nio procent dominerar i 2-9 kommuner och tre procent av bolagen dominerar i 35-60 kommuner vardera.

Någon av de tre stora aktörerna är därmed dominerande elnätbolag i knappt hälften av landets 290 kommuner, se figur 2 nedan.

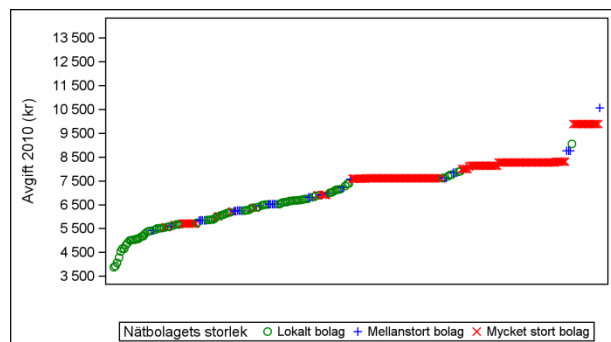
Figur 2 Kommunernas beroende. En dryg tredjedel (37 %) av kommunerna har en "liten" (lokal) monopolist som dominerande elnätbolag. Nästan två tredjedelar (64 %) av kommunerna har en "mellanstor" eller "mycket stor" monopolist som dominerande elnätbolag, d.v.s. elnätbolaget dominerar i 2-60 kommuner. 106 kommuner har en lokal monopolist, 40 en mellanstor monopolist och 144 en monopolist som är mycket stor.

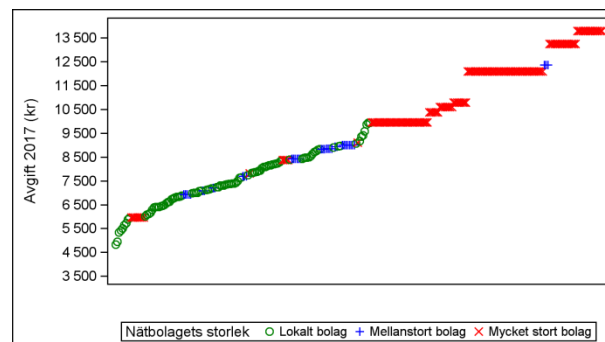
Figur 3 Antal kommuner som de 120 studerade elnätbolagen dominerar i. Några bolag dominerar i många kommuner (som mest dominerar ett bolag, Vattenfall, i 60 kommuner), medan de allra flesta bolagen (106 av 120) dominerar i en enda kommun. Därav den långa platta "svansen" på kurvan som ligger på värdet 1.

Alla tre typerna av monopolister har i snitt höjt elnätavgiften kraftigt under den studerade perioden, men mest har de mycket stora höjt, de som dominerar i mer än tio kommuner. De små, lokala nätbolagen har höjt minst. Det framgår om man jämför de två diagrammen på nästa sida.

Figur 5 nedan visar 281 kommuners dominerande elnätsbolags avgift den **1 januari år 2017**. Figuren visar att de kommuner som har något av de mycket stora bolagen som nätägare generellt har betydligt högre nätavgift än kommuner med ett mindre (lokalt) nätbolag. De gröna ringarna visar avgiften i kommuner där ett (relativt litet) lokalt monopol dominerar, de blå plustecknen visar avgiften där ett mellanstort monopol dominerar och de röda kryssen visar avgiften i de ca hälften kommuner där ett av de tre mycket stora bolagen dominerar. Figur 4 visar 282 kommuners dominerande elnätsbolags avgift den **1 januari år 2010**. Avgifterna i figur 4 är generellt lägre än i figur 5. Det syns också att de röda kryssen (mycket stora bolag) höjt sig betydligt över de gröna ringarna (lokala monopol) under de sju studerade åren.

Figur 4 Kommunernas dominerande elnätavgift år 2010 inkl. moms. De gröna ringarna visar avgiften i kommuner där ett (relativt litet) lokalt monopol dominerar, de blå plustecknen visar avgiften där ett mellanstort monopol dominerar och de röda kryssen visar avgiften i de kommuner där ett av tre mycket stora bolagen dominerar.

Figur 5 Kommunernas dominerande elnätavgift år 2017 inkl. moms. De gröna ringarna visar avgiften i kommuner där ett (relativt litet) lokalt monopol dominerar, de blå plustecknen visar avgiften där ett mellanstort monopol dominerar och de röda kryssen visar avgiften i de kommuner där ett av tre mycket stora bolagen dominerar.

Av tabell 1 på nästa sida framgår att något av de tre stora elnätbolagen är dyrast i 17 län av 20. Det enda av de tre mycket stora bolagen som förekommer i kolumnen med länets lägsta avgift, "billigast bolag i länet", är E.ON. Deras Stockholmsnät är nämligen fortfarande billigare än alla de andra studerade näten i Stockholms och Uppsala län (Vattenfall, Kraftringen, Elverket Vallentuna, Norrtälje Energi, Ellevios, Telge Nät och Nacka Energi). Det är E.ONs i särklass billigaste nät och det är det billigaste av alla de tio nät som de tre mycket stora bolagen har.¹²

Av tabell 1 framgår också att i **två tredjedelar av landets 21 län är skillnaden mellan dyraste och billigaste kommun mer än 5 000 kronor**.¹³ Störst är skillnaderna i Västra Götalands län där det dyraste nätet (Ellevio i bl.a. Gullspång) är 7 900 kronor dyrare än det billigaste (Lidköping Elnät).

¹² När den här rapporten skrevs, hade de dock redan höjt i Stockholmsnätet så att typhushållets elnätsavgift är 6 565 kronor. Höjningen genomfördes den 1 juli 2017.

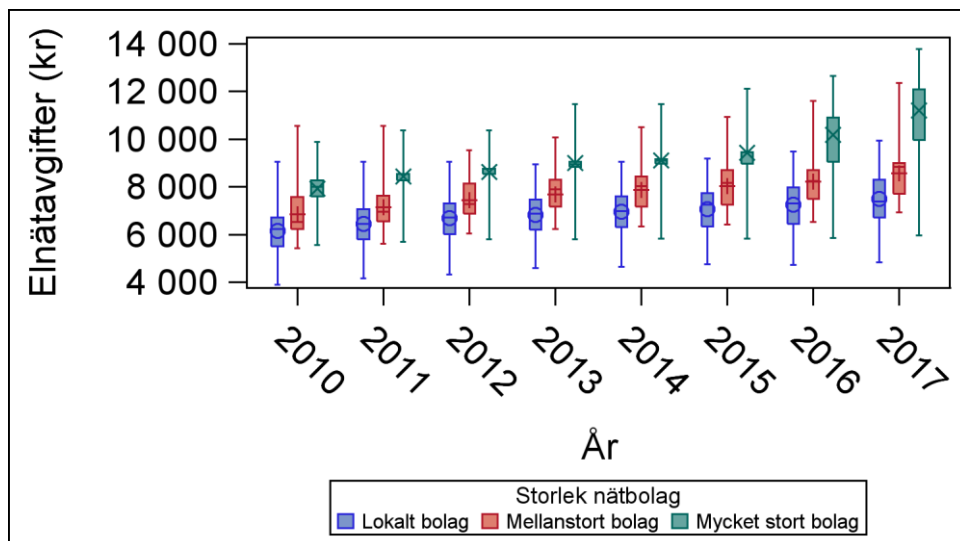
¹³ Förra året var skillnaden så stor i endast en tredjedel av landets län.

Tabell 1 Billigaste och dyraste kommun i respektive län. För varje kommun anges det dominerande nätet och dess elnätavgift för typhushållet i januari 2017. Störst är skillnaden mellan näten i Västra Götalands län. Minst är skillnaden i Kalmar län. Kommunerna är exempel på kommun som tillhör elnätet ifråga. Ellevios nät i västra Sverige dominerar t.ex. inte bara i Gullspång, Ljusnarsberg och Torsby, utan även i Eda, Forshaga, Grums, Hagfors, Hammarö, Hällefors, Kil, Laxå, Lekeberg, Munkfors, Storfors och Sunne. Alla avgifter är inkl. 25 procent moms och avrundade till närmaste hundratal. I Gotlands län finns bara ett elnätbolag (Geab, som ägs till 75 % av Vattenfall).

Län	Lägsta avgift (kr)	Billigast bolag i länet	Billigast kommun i länet (exempel)	Högsta avgift (kr)	Dyraste bolag i länet	Dyraste kommun i länet (exempel)	Skillnad mellan högsta och lägsta avgift (kr)
Västra Götalands län	4 800	Lidköping Elnät	Lidköping	13 800	Ellevio	Gullspång	9 000
Norrbottnens län	5 300	Luleå Energi Elnät	Luleå	13 300	Vattenfall	Överkalix	8 000
Västerbottens län	6 600	Umeå Energi Elnät	Umeå	13 300	Vattenfall	Vännäs	6 700
Jönköpings län	6 000	Jönköping Energi Nät	Jönköping	12 100	Vattenfall	Mullsjö	6 100
Stockholms län	6 000	E.ON	Danderyd	12 100	Vattenfall	Värmdö	6 100
Uppsala län	6 000	E.ON	Enköping	12 100	Vattenfall	Östhammar	6 100
Värmlands län	8 100	Kristinehamns Energi Elnät	Kristinehamn	13 800	Ellevio	Torsby	5 700
Örebro län	8 200	Linde Energi	Lindesberg	13 800	Ellevio	Ljusnarsberg	5 600
Västernorrlands län	6 800	Härnösand Elnät	Härnösand	12 400	Härjeåns Nät	Ånge	5 600
Västmanlands län	6 900	Mälarenergi Elnät	Arboga	12 100	Vattenfall	Surahammars	5 200
Hallands län	5 700	Varberg Energi	Varberg	10 800	Ellevio	Kungsbacka	5 100
Kronobergs län	4 900	Ljungby Energinät	Ljungby	10 000	E.ON	Älmhult	5 100
Östergötlands län	7 000	Utsikt Nät	Linköping	12 100	Vattenfall	Ödeshög	5 100
Södermanlands län	7 000	Oxelö Energi	Oxelösund	12 100	Vattenfall	Vingåker	5 100
Dalarnas län	7 300	Borlänge Energi Elnät,	Borlänge	12 100	Vattenfall	Avesta	4 800
Skåne län	5 500	Bromölla Energi	Bromölla	10 000	E.ON	Östra Göinge	4 500
Jämtlands län	8 200	Bergs Tingslags Elektriska	Berg	12 400	Härjeåns Nät	Härjedalen	4 200
Gävleborgs län	6 600	Gävle Energi	Gävle	10 600	Ellevio	Ovanåker	4 000
Blekinge län	6 100	Ronneby Miljö o Teknik	Ronneby	9 000	Affärsverken Karlskrona	Karlskrona	2 900
Kalmar län	7 100	Kalmar Energi Elnät	Kalmar	10 000	E.ON	Mörbylånga	2 900
Gotlands län	9 900	Gotlands Energi	Gotland	9 900	Gotlands Energi	Gotland	0

På www.villaagarna.se/Elnat2017 finns länsvisa listor, d.v.s. med elnätavgifter i varje kommun i respektive län.

Boxplotten nedan visar hur de tre stora bolagens avgifter varje år i snitt legat över såväl de mellanstora bolagens som de lokala bolagens. Priserna har också höjts betydligt mer än de andra bolagens.

Figur 6 Den blå boxen visar varje år de små ("lokala") nätbolagens avgifter, d.v.s. avgifter i de bolag som endast dominerar i en enda kommun. Den röda boxen visar avgifterna i de mellanstora bolagen (som dominerar i 2-9 kommuner). Den gröna boxen visar elnätavgifter i de tre mycket stora bolagens nät (som dominerar i ca 35-60 kommuner).

Typhushållets genomsnittliga nätavgift för de tre typerna av nätbolag (som utgörs av symbolerna cirkel, kors resp. kryss i lådorna i boxplotten ovan) visas även i tabellen nedan. Av den framgår att de lokala nätbolagen (ofta kommunägda) under de sju studerade åren har höjt nätavgifterna 22 % till 7 492 kr i snitt, medan de tre mycket stora bolagen har höjt sina nätavgifter 41 % till 11 193 kr.

Tabell 2 Genomsnittliga elnätavgifter i de nät som domineras av respektive typ av nätbolag. De 106 kommuner som domineras av små lokala nätbolag har haft betydligt lägre avgiftshöjningar (22 % på sju år) än de 144 kommuner som har något av de tre mycket stora nätbolagen som dominerande nätbolag (41 % på sju år).

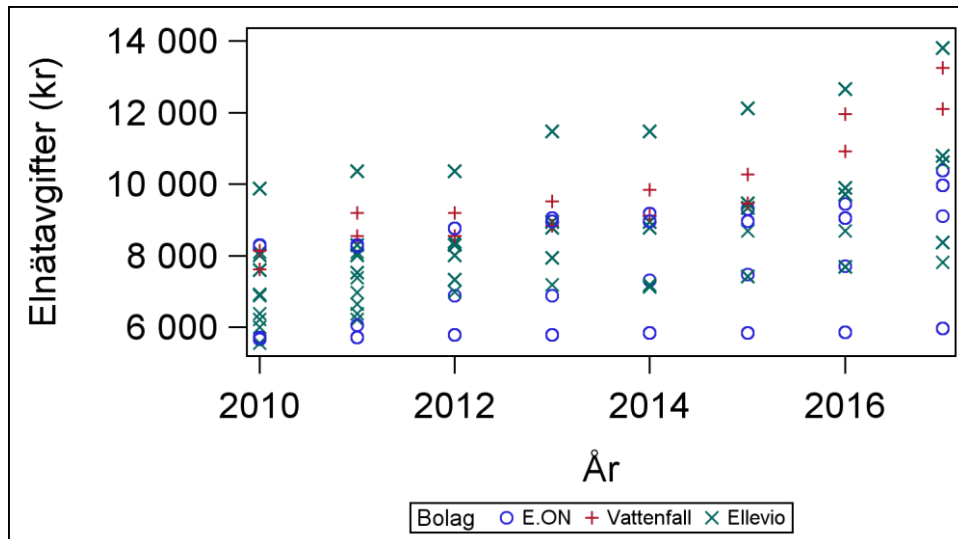
År	Genomsnittlig elnätavgift			Skillnad mellan mycket stora och lokala bolag
	Lokala bolag	Mellanstora bolag	Mycket stora bolag	
2010	6 143 kr	6 863 kr ¹⁴	7 919 kr ¹⁴	1 776 kr ¹⁴
2017	7 492 kr	8 578 kr	11 193 kr	3 701 kr
Höjning	1 349 kr	1 715 kr	3 274 kr	1 925 kr
Procentuell höjning	22 %	25 %	41 %	108 %

De mycket stora bolagen har i snitt höjt ungefär 3 300 kronor (varav över 1 000 kronor var det sista året, vilket inte syns i tabellen), medan de minsta, "lokala" nätbolagen i snitt höjt avgiften drygt 1 300 kronor. Det gör att den **genomsnittliga skillnaden mellan de två typerna av aktörers nätavgifter har stigit med över**

¹⁴ I Villaägarnas senaste elnätsrapport (hösten 2016) stod det i denna tabell 6 851 kr för mellanstora och 7 930 kr för mycket stora bolag år 2010. Nu har båda dessa siffror justerats, bl.a. eftersom Nynäshamn 2016 dominerades av ett mellanstort elnätbolag, men nu av ett stort. Vallentuna räknades 2016 som att det dominerades av ett lokalt monopol, men nu har nätet köpts av Ellevio och elnätavgiften för 2010 hamnar då i kategorin "mycket stora bolag" eftersom det är den typ av elnätsbolag som dominerar kommunen *idag* som avgör.

1 900 kronor från januari 2010 då skillnaden var mindre än 1 800 kronor till januari 2017 då skillnaden var nästan 3 300 kronor. **Gapet har därmed blivit i snitt 108 % större mellan de två typerna av aktörers priser.**

De stora bolagens avgifter genom åren visas i figur 7. E.ON har haft lägre avgiftshöjningar än Vattenfall och Ellevio. E.ON har höjt priserna i sina nät med i genomsnitt tjugo procent på sju år, medan de andra två höjt sina i genomsnitt 39 (Ellevio) respektive 60 procent (Vattenfall).¹⁵

Figur 7 De tre största bolagens avgifter åren 2010-2017. Varje punkt motsvarar ett näts avgift resp. år. E.ONs avgifter är blå, Vattenfalls röda och Ellevios gröna.

På grund av den stora skillnaden mellan E.ONs prisstrategi och de andra två största bolagens, finns det anledning att ställa följande två kategorier av kommuner mot varandra:

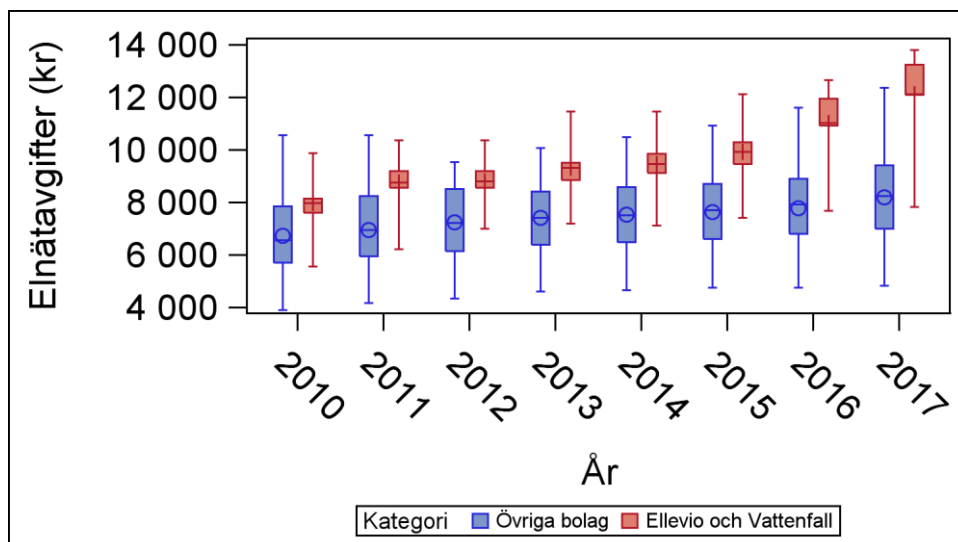
- 1) Kommuner som har Ellevio eller Vattenfall som dominerande nätägare (36+60=96 kommuner)
- 2) Övriga kommuner

I boxplotten nedan visas hur de kommuner som har Ellevio och Vattenfall (vars priser återfinns i de röda boxarna) år efter år har tydligt högre priser än de andra kommunerna (vars priser återfinns i de blå). Det är också tydligt att Ellevios och Vattenfalls priser drar ifrån klungan mot slutet av perioden.

Det är ungefär en tredjedel av kommunerna som har Ellevio eller Vattenfall som dominerande nätägare.¹⁶

¹⁵ Genomsnittet är räknat så att varje kommun har lika stor vikt. För Vattenfall är alltså genomsnittet räknat på 60 punkter, och så vidare.

¹⁶ Vi saknar prisuppgift för 9 av de 195 kommuner som inte har Ellevio eller Vattenfall som dominerande nätägare.

Figur 8 Boxplot över Ellevios och Vattenfalls nätavgifter respektive övriga nätbolags avgifter.

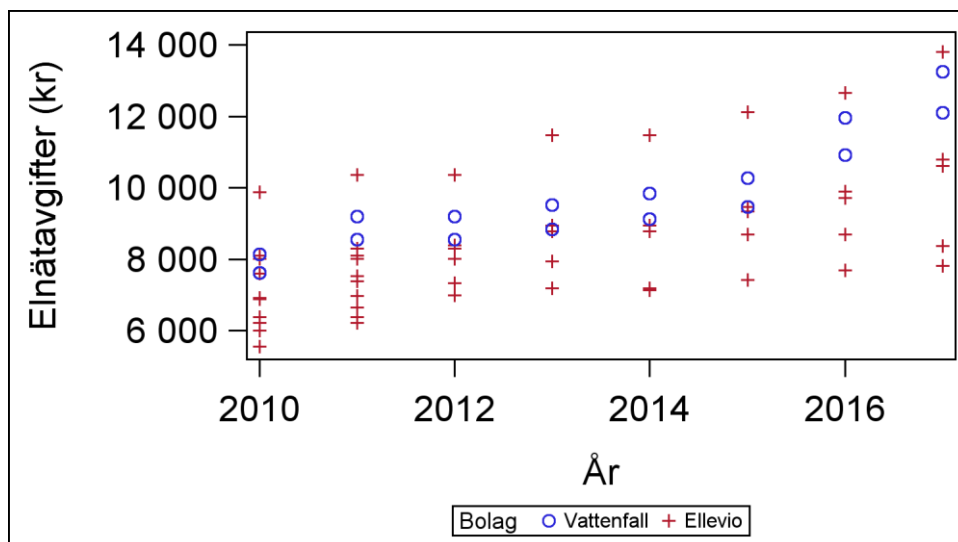
Tabellen nedan visar hur **priset i kommuner med Ellevio eller Vattenfall som nätägare har höjts med i genomsnitt 52 procent på sju år, medan det har höjts 22 procent i övriga kommuner**. Gapet mellan kommuner som har Ellevio eller Vattenfall som nätägare och övriga kommuner har under perioden ökat med 2 670 kronor per år, eller 211 procent.

Tabell 3 Genomsnittliga elnätavgifter i de nät som domineras av Ellevio och Vattenfall respektive övriga bolag.

	Genomsnittlig elnätavgift i kommunen		
	Ellevio eller Vattenfall är nätägare	Andra bolag är nätägare	Skillnad
År 2010	7 980 kr ¹⁷	6 717 kr ¹⁷	1 263 kr ¹⁷
År 2017	12 125 kr	8 192 kr	3 933 kr
Höjning mellan år 2010 och 2017	3 047 kr	1 072 kr	2 670 kr
Procentuell höjning mellan år 2010 och 2017	+52 %	+22 %	+211%

Det finns även en skillnad mellan de två dyra drakarna. Grafen nedan visar hur Ellevio än så länge har en betydligt större spridning på sina priser.

¹⁷ I rapporten som skrevs hösten 2016 stod det 7 997 kr för kommuner med Ellevio eller Vattenfall som ägare och 6 715 kr för övriga. Eftersom vilka kommuner som ingår i de två grupperna har ändrats marginellt (Ellevio har t.ex. köpt Elverket Vallentuna), har dessa siffror ändrats marginellt till denna rapport.

Figur 9 Ellevios (röda) och Vattenfalls (blå) priser. Trots att Vattenfall dominerar i fler kommuner än Ellevio, är deras prisnivå mer samlad. Vattenfall har två nät (norra och södra), med ett enda pris i respektive nät. Ellevio har fyra nät, d.v.s. fyra priser, samt ett nyförvärvat nät i Nynäshamn som ännu inte har lika högt pris som nätgrannkommunerna.

Sedan 2016 är **Vattenfalls snittpris högre än Ellevios**. Dock ännu inte så högt som priset i Ellevios nät i Värmland med omnejd.¹⁸

De sista priserna i grafen ovan är prisuppgifter från den 1 januari 2017. Även efter det fortsätter priserna att stiga och skillnaderna mellan bolagen att öka.

- Ellevio ändrade priserna i Nynäshamn och Stockholmsnätet den 1 juni 2017, så att priserna där är 7 810 kr respektive 8 766 kr.
- E.ON höjde den 1 juli 2017 så att elnätavgiften är 10 000 kr i Kramfors, 10 960 kr i det södra nätet, 6 565 i Stockholmsnätet och 11 390 kr i det norra nätet.
- Vattenfall har inte höjt priserna sedan den 1 januari 2017, varför det är deras nuvarande priser som visas längst ut till höger i grafen ovan.

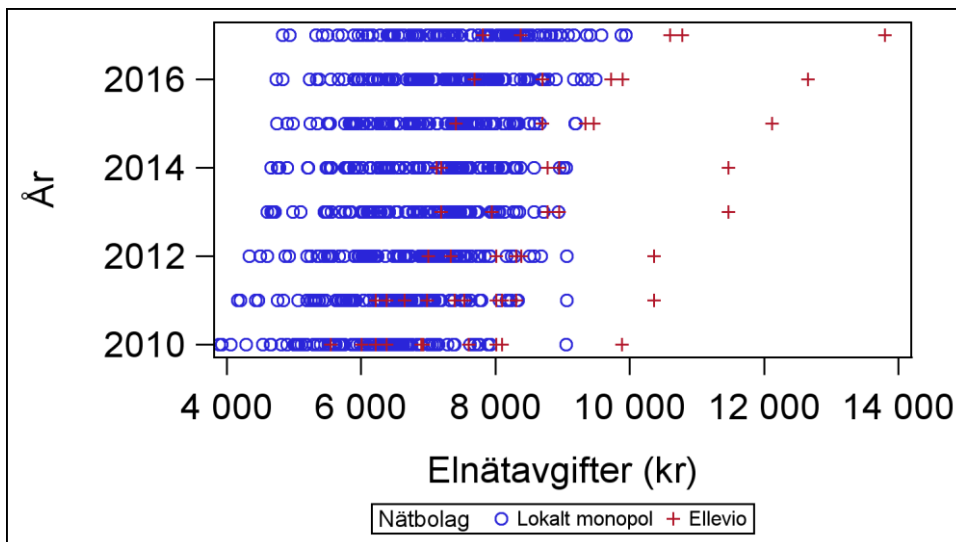
Bolagens priser ligger nu i följande spann:

- Vattenfall 12 104 – 13 254 kr
- Ellevio 7 810 – 13 795 kr
- E.ON 6 565 – 11 390 kr

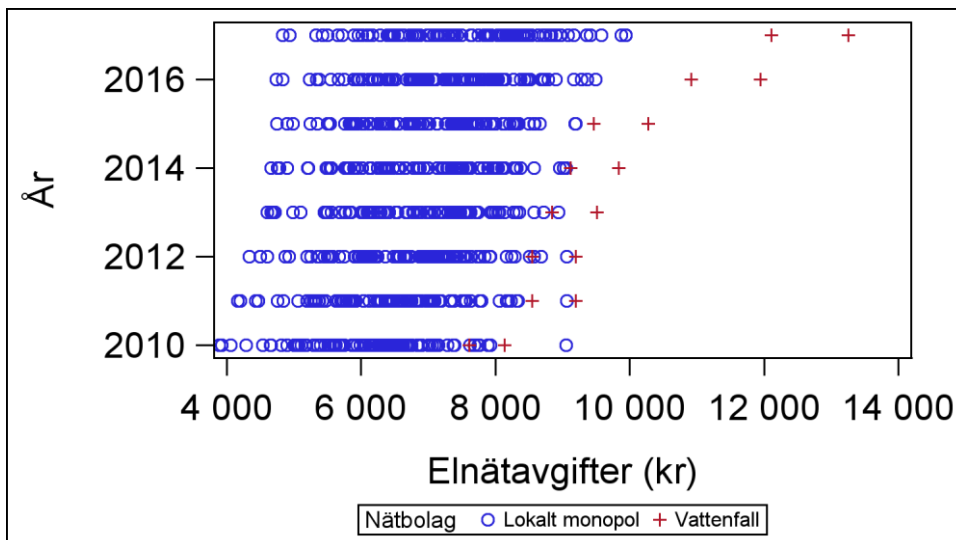
Än värre ser bilden ut om något av de två bolagens avgifter ställs mot de 106 lokala monopolens, se de fyra diagrammen nedan. Nedan i figur 10 visas Ellevios priser som röda kors och de små lokala monopolens priser som blå ringar. På samma sätt visas Vattenfalls priser i figur 11 tillsammans med de lokala monopolens.

För både Ellevio och Vattenfall är det tydligt att deras höga avgifter blir mycket högre mot slutet av perioden, medan de lokala monopolens avgifter visserligen också ökar, men långtifrån lika mycket. Av de nät som ägs av dessa två stora bolag är det sedan 2015 endast Ellevios mycket täta Stockholmsnät som har lägre avgift än något av de lokala monopolen.

¹⁸ Vi har gett varje kommun (som bolaget är dominerande nätägare i) samma vikt då genomsnittet har beräknats, oavsett folkmängd och antal abonnenter.

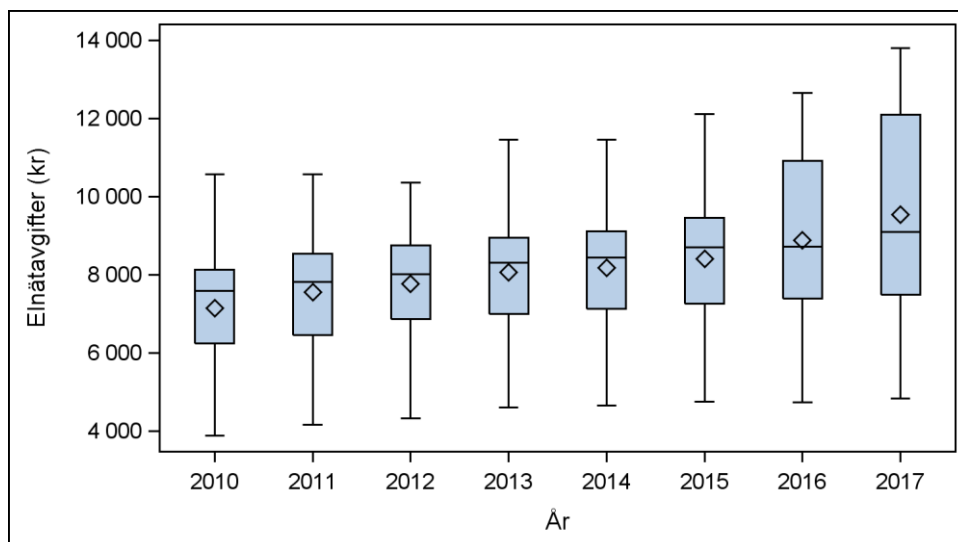
Figur 10 Scatter plot över hur Ellevios nätavgifter (röda kors) har varit fördelade i de 35 kommuner där Ellevio dominerar, liksom hur nätavgifter varit fördelade i de 106 kommuner som haft ett lokalt monopol (blå cirklar). Ellevios avgifter har hela tiden varit betydligt högre och skiljer sig alltmer från de lokala monopolens avgifter. Ellevio har numera fyra nät med ett pris i respektive nät. Därför finns det för de senaste åren fyra röda kors varje år.

Figur 11 Scatter plot över hur Vattenfalls nätavgifter (röda kors) har varit fördelade i de 60 kommuner där Vattenfall dominerar, liksom hur nätavgifter varit fördelade i de 106 kommuner som haft ett lokalt monopol (blå cirklar). Vattenfalls avgifter har hela tiden varit betydligt högre och skiljer sig alltmer från de lokala monopolens avgifter. Vattenfall har två nät med en avgift i varje. Därför är det två röda kors för varje år.

Genomsnittliga priser

Om man låter bli att dela upp marknaden i olika typer av bolag och istället ser till helheten, visar det sig att priserna i genomsnitt stigit med över 2 400 kronor 2010-2017, varav nära 650 kronor det sista året, se boxplot och tabellen nedan. Det är en ökning på 33 procent under åren 2010-2017. Av tabellen framgår att prisernas spridning också ökar eftersom standardavvikelsen ökar.

Figur 12 Boxplot över alla kommunernas elnätavgifter år 2010-2017. Romben visar den genomsnittliga elnätavgiften och strecket genom lådan visar medianavgiften (det mittersta värdet). Båda har kontinuerligt stigit år för år. Lådan rymmer hälften av elnätavgifterna, medan lådans svansar visar den totala spreaden.

Genomsnittligt har typhushållets avgift stigit med 24 procent 2010-2016 och ytterligare 7 % mellan år 2016 och 2017 så att uppgången totalt är 33 procent under dessa år.

Tabell 4 Genomsnittliga elnätavgifter. Standardavvikelsen har ökat stadigt varje år under den studerade perioden. Det betyder att priserna får allt större spridning.

År	Avgift	Standardavvikelse
Avgift 2010	7 147 kr	1 270 kr
Avgift 2016	8 888 kr	1 974 kr
Avgift 2017	9 535 kr	2 367 kr
Höjning 2016-2017	647 kr	
Höjning 2010-2017	2 388 kr	
Procentuell höjning 2016-2017	7 %	
Procentuell höjning 2010-2017	33 %	

Varför stiger priserna?

Elnäten är naturliga monopol. Varje elnätsföretag har monopol i sitt område, och ett hushåll kan inte byta leverantör med mindre än att man flyttar till ett annat område. I ett försökt att undvika monopolprissättning tar Ei beslut om så kallade intäktsramar, som sträcker sig över fyra år och definierar hur stora intäkter ett enskilt företag får ha. Dessa intäktsramar har sedan 2008 varit mycket generöst tilltagna. Inte bara Villaägarna, utan även Ei har uttryckt en önskan om mindre generösa ramar. Svag lagstiftning har emellertid gjort att myndigheten har förlorat i domstol mot bolagen. Därför stiger priserna för kunderna. Regelverket beskrivs mer utförligt i Villaägarnas förra rapport elnätsmarknaden, www.villaagarna.se/Elnat2016ht.

Perioden 2008-12 kallas övergångsregleringen, men var egentligen en period utan reglering. Den tidigare modellen (nätnyttomodellen) var förkastad och ingenting fanns i dess ställe. Därför steg priserna kraftigt.

Intäktsramarna består av två delar: ersättning för drift och underhåll samt ersättning för kapitalkostnader. Med kapitalkostnader menas att ägaren ska få tillbaka investerat kapital och avkastning över en avskrivningstid.

För att uppskatta hur mycket kapital som investerats i näten har de inventerats och värderats efter dagens priser för de ingående komponenterna. På så sätt beräknas en så kallad nuanskaffningskostnad. För perioden

2012-15 togs ingen hänsyn till att näten var gamla, varför näten värderades väsentligen till nypris. Det pumpade upp intäktsramarna; kunderna fick, enkelt uttryckt, betala för gamla nät en gång till.

Hur blir det framöver?

Det slutliga beslutet om intäktsramarna för perioden 2012-15 togs av förvaltningsrätten först våren 2015. Den outnyttjade delen av de väsentligt högre intäktsramar som följde av domen kan användas ("fyllas upp") under perioden 2016-19.¹⁹ Det är en anledning till att elnätspriserna fortsätter höjas.

För perioden 2016-19 gäller principen att tillgångsvärdet ska åldersjusteras, med vilket menas att kunderna inte ska behöva fortsätta betala för samma nät om och om igen. Det är ett resultat av Villaägarnas invändningar mot regelverket.

Det återstår emellertid minst två problem.

För det första är den av Ei accepterade avkastningen på investerat kapital hög, 4,53 (real) procent före skatt.²⁰ Eftersom vi har att göra med en monopolmarknad för en vara som alla behöver hela tiden, är affärsrisken mycket låg. Då borde även avkastningen vara låg.

Villaägarna har använt samma metod som Ei för att beräkna rimlig avkastning, och kommit fram till att 2,4-3 procent är en mer rimlig nivå på tillåten maximal avkastning. Branschen har däremot överklagat i syfte att få en väsentligt högre kalkylränta.

För det andra finns det fortfarande en systematisk övervärdering av elnäten i prisregleringen. Tillgångar som ägaren inte kan redovisa åldersuppgifter för vid ingången av 2016 klassades då som 38 år gamla. I verkligheten är de sannolikt äldre, men elnätbolagen kan därmed skriva av 1/40 av värdet under 2016 och 1/40 under 2017. Vid ingången av nästa år är denna engångseffekt fullt uttagen av bolagen.

Dessutom får dessa s.k. 38-årstillgångar användas i tillgångsmassan i ytterligare 12 år, det vill säga till dess de är (minst) 50 år gamla.²¹ Detta trots att avskrivningstiden ska vara 40 år. Därmed betalar kunderna fortfarande gång på gång för samma nät.

Den systematiska övervärderingen, risken för höjd kalkylränta efter kommande domstolsprocess och den sena höjningen av intäktsramarna för perioden 2012-15 gör att vi i framtiden sannolikt kommer lika stora prishöjningar som hittills. Vi har också redan fått erfara stora prishöjningar efter januari 2017, där den här studien slutar.

Regeringen har uppmärksammat ökningen av nätpriserna och gett Ei i uppdrag att ta fram författningsförslag. Det ska redovisas för regeringen den 23 oktober i år.²²

Domstolsprocesserna är nu i den andra av tre möjliga instanser, kammarrätten.

Möjligt försvar för höjningar?

Lokal priskonvergens

En faktor som förklarar vissa lokala prisförändringar är att angränsande nät med samma ägare sedan en tid ska ha samma pris. Därför har nätbolagen varit tvungna att konvergera priserna mellan stadsnät och

¹⁹ Bolagen har dock överklagat detta. De vill kunna använda den outnyttjade delen av intäktsramarna 2012-2015 även under perioden 2020-2023.

²⁰ Under de skriftliga rundorna i domstolsprocesserna i förvaltningsrätten gick Ei dock senare med på att acceptera 4,56 %. Det berodde på en felräkning på en parameter (kreditriskpremien).

²¹ Under nästa år, 2018, får de skrivas ned med 1/41 av värdet, året därefter med 1/42 av värdet och så vidare till en sista nedskrivning år 2027 med 1/50 av värdet. Vid ingången av år 2028 är denna bonanza – allt annat lika – färdigutnyttjad av elnätbolagen, d.v.s. dessa anläggningar är helt avskrivna.

²² Regeringsuppdraget ska utmynna i flera författningsförslag. Förslag för avkastningen är i centrum.

glesbygdsnät, i det fall de gränsat till varandra och haft samma ägare. Det innebär att staden ibland subventionerar landet vad gäller elnät. Villaägarna visade exempel på priskonvergens i förbundets förrföra rapport om elnätsavgifterna, www.villaagarna.se/Elnat2016.

Nätets relativa täthet

Elnätbolag med höga priser hänvisar ofta till att just deras nät är "glost". Glesa nät är dyrare per kund än täta. Villaägarna har tidigare visat att priserna varierar stort även mellan nät med samma täthet. Men eftersom argumentet fortsätter att komma upp i debatten valde vi att i den förra rapporten studera gleshet vs. avgiftens storlek, www.villaagarna.se/Elnat2016ht.

Vi visade där att elnätsavgifter varierar med total ledningslängd mätt i meter per abonnemang, men att det finns nät som har såväl lägre som högre avgift än vad ledningslängd per abonnemang kan förklara. Ibland är det flera tusen kronor av avgiften om inte kan förklaras av nätets gleshet. Vi rankade då näten så att nät som tar ut höga avgifter utan att vara glesa fick en hög ranking, medan nät som tar ut låga avgifter, trots att de är glesa fick en låg ranking. Bäst ranking fick LKAB nät och sämst fick Ellevios nät i Västsverige.

Tio lokala nätbolag toppade listan. Den fullständiga tabellen finns i förra rapporten, www.villaagarna.se/Elnat2016ht.

Tabell 5 De tio koncessioner som har lägst avgift då hänsyn är tagen till nätets gleshet. Listan är sorterad på kolumnen längst till höger. Även den ranking som koncessionerna får då nätets gleshet inte tas i beaktande är angiven (näst sista kolumnen). Priserna är exkl. moms om 25 %. Nätavgifterna i denna tabell är från den 1 januari 2016.

Nätföretag	Nätavgift (kr)	Nätavgift motiverad av nätets gleshet (kr)	Ranking
LKAB Nät AB	4 590	7 876	1
Kvänumbygdens Energi ek. för.	5 380	8 297	2
Lidköpings kommun	3 867	6 150	3
Vinninga Elektriska Förening ek. för.	4 633	6 773	4
Ljungby Energinät AB	3 794	5 727	5
Luleå Energi Elnät AB	4 185	6 026	6
Bodens Energi Nät AB	4 753	6 571	7
Varbergssortens Elkraft ek. för.	5 318	7 022	8
Götene Elförening ek. för.	5 574	7 053	9
AB PiteEnergi	4 957	6 431	10

Investeringar

Ytterligare en förklaring till stigande priser som elnätbolagen hänvisar till är genomförda investeringar. De kan dock inte förklara mer än en ytterst liten del av prishöjningarna. Det orimliga i nätbolagens försvar kan visas på två sätt, teoretiskt och praktiskt. Villaägarna gjorde båda i den förrföra rapporten om elnätsavgifterna, www.villaagarna.se/Elnat2016.

Slutsatser

Elnätbolagen fortsätter att höja priserna. Frånvaron av en fungerande prisreglering gör att monopolisterna kan göra orimligt stora vinster på svaga konsumenters bekostnad.

Villaägarna kräver en hårdare prisreglering. Den tillåtna avkastningen bör sänkas till 2,4-3 procent, och metoden för värdering av kapital bör fullt ut ta hänsyn till nätets ålder. Idag klassas alla tillgångar över 38 år som 38 år gamla, och får tas upp i kapitalbasen till dess de är 50 år, trots att avskrivningstiden ska vara 40 år. Denna regel går stick i stäv med all ekonomisk teori.

De outnyttjade delar av intäktsramarna som följer med från perioden 2012-15 till 2016-19 bygger på att gamla nät värderades som nästan nya. Det var oförsvarbart då och är det även nu. Energimarknadsinspektionen (Ei) bör få legala verktyg att åtgärda denna orimlighet omedelbart.

Regeringen borde snarast ge Ei i uppdrag att stärka prisregleringen och kundskyddet. Elnätskunderna har blivit lätta rov för kolosser som ser elnäten som lukrativt monopol istället för samhällsbärande infrastruktur och samhällsservice. Regering och riksdag måste skicka tydliga signaler att elnäten finns till för kunderna, och inte tvärtom.

Bilagor

Bilaga 1: Topplistor med avgiftsdata på kommunnivå Högsta avgifterna i januari 2017

Tabellen visar kommunerna med högst avgifter i landet i januari 2017.

Tabell 6 De femton kommuner där typhushållet hade högst årlig elnätavgift i januari 2017. Alla avgifter inkluderar 25 % moms. Därmed finns alla kommuner som tillhör det dyraste nätet med i listan.

	Kommun	Avgift 2017 (kr)	Avgift 2016 (kr)	Avgift 2010 (kr)	Bolag	Höjning 2016-2017 (kr)	Höjning 2010-2017 (kr)	Höjning 2016-2017 (%)	Höjning 2010-2017 (%)
1	Eda	13 796	12 656	9 885	Ellevio	1 140	3 911	9 %	40 %
2	Forshaga	13 796	12 656	9 885	Ellevio	1 140	3 911	9 %	40 %
3	Grums	13 796	12 656	9 885	Ellevio	1 140	3 911	9 %	40 %
4	Hagfors	13 796	12 656	9 885	Ellevio	1 140	3 911	9 %	40 %
5	Hammarö	13 796	12 656	9 885	Ellevio	1 140	3 911	9 %	40 %
6	Kil	13 796	12 656	9 885	Ellevio	1 140	3 911	9 %	40 %
7	Munkfors	13 796	12 656	9 885	Ellevio	1 140	3 911	9 %	40 %
8	Storfors	13 796	12 656	9 885	Ellevio	1 140	3 911	9 %	40 %
9	Sunne	13 796	12 656	9 885	Ellevio	1 140	3 911	9 %	40 %
10	Torsby	13 796	12 656	9 885	Ellevio	1 140	3 911	9 %	40 %
11	Gullspång	13 796	12 656	9 885	Ellevio	1 140	3 911	9 %	40 %
12	Hällefors	13 796	12 656	9 885	Ellevio	1 140	3 911	9 %	40 %
13	Laxå	13 796	12 656	9 885	Ellevio	1 140	3 911	9 %	40 %
14	Lekeberg	13 796	12 656	9 885	Ellevio	1 140	3 911	9 %	40 %
15	Ljusnarsberg	13 796	12 656	9 885	Ellevio	1 140	3 911	9 %	40 %

Fullständiga tabeller finns på www.villaagarna.se/Elnat2017. Där finns även länsvisa listor.

Största höjningen 2016-2017

Tabellen visar kommunerna med högst avgiftshöjningar under perioden 2016-2017 mätt i kronor. Kramfors har seglat om Vattenfalls norra nät vad gäller höjningar eftersom nätet nyligen förvärvats av E.ON. Priserna håller på att konvergera mot E.ONs andra priser.

Tabell 7 De sjutton kommuner där typhushållet hade högst höjning av den årliga elnätavgiften mellan januari 2016 och januari 2017, mätt i kronor (och även i procent mätt). Alla avgifter inkluderar 25 % moms. Avsikten med listan var att visa de tio kommuner som haft högst höjningar. Anledningen till att topplistan inte klipptes redan efter tio poster är att i så fall skulle endast några av de kommuner som har Vattenfalls norra nät komma med på listan.

	Kommun	Avgift 2017 (kr)	Avgift 2016 (kr)	Avgift 2010 (kr)	Bolag	Höjning 2016-2017 (kr)	Höjning 2010-2017 (kr)	Höjning 2016-2017 (%)	Höjning 2010-2017 (%)
1	Kramfors	9 100	7 715	5 668	E.ON	1 385	3 433	18 %	61 %
2	Arjeplog	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
3	Arvidsjaur	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
4	Gällivare	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
5	Haparanda	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
6	Jokkmokk	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
7	Kalix	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
8	Kiruna	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
9	Pajala	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
10	Älvsbyn	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
11	Övertorneå	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
12	Björneå	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
13	Nordmaling	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
14	Sorsele	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
15	Storuman	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
16	Vilhelmina	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
17	Vännäs	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %

Fullständiga tabeller finns på www.villaagarna.se/Elnat2016HT. Där finns även länsvisa listor.

Största höjningen 2010-2017

Tabellen visar kommunerna med högst procentuella avgiftshöjningar under perioden 2010-2017. Under de senaste sju åren har Vattenfalls norra nät haft höjningar på 5 114 kronor för vårt typhushåll. Därmed toppar nätet listan vad gäller höjningar mätt i kronor. I denna lista, däremot, är kommunerna sorterade på procentuell höjning mellan 2010 och 2017, varför Vallentuna som nyss sålts till Ellevio, toppar listan med en avgiftshöjning på 64 % på sju år. Även i Kramfors, där E.ON nyligen köpt nätet av Kraftringen, har priserna höjts mycket, åtminstone procentuellt sett.

Tabell 8 De kommuner där typhushållet hade störst procentuell höjning av den årliga elnätavgiften mellan januari 2010 och januari 2017. Alla avgifter inkluderar 25 % moms.

	Kommun	Avgift 2017 (kr)	Avgift 2016 (kr)	Avgift 2010 (kr)	Bolag	Höjning 2016-2017 (kr)	Höjning 2010-2017 (kr)	Höjning 2016-2017 (%)	Höjning 2010-2017 (%)
1	Vallentuna	9 946	9 372	6 065	Elverket Vallentuna ²³	574	3 881	6 %	64 %
2	Arjeplog	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
3	Arvidsjaur	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
4	Gällivare	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
5	Haparanda	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
6	Jokkmokk	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
7	Kalix	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
8	Kiruna	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
9	Pajala	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
10	Älvsbyn	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
11	Övertorneå	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
12	Bjurholm	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
13	Nordmaling	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
14	Sorsele	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
15	Storuman	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
16	Vilhelmina	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
17	Vännäs	13 254	11 949	8 140	Vattenfall	1 305	5 114	11 %	63 %
18	Höör	9 008	8 701	5 601	Kraftringen Nät	308	3 407	4 %	61 %
19	Kramfors	9 100	7 715	5 668	E.ON	1 385	3 433	18 %	61 %

Fullständiga tabeller finns på www.villaagarna.se/Elnat2017. Där finns även länsvisa listor.

²³ Ellevio sedan vintern 2016-2017.

Bilaga 2: Elnätavgifterna 2010-2017 (lista)

Denna lista innehåller elnätavgifter för typhushållet per kommun under åren 2010, 2016 och 2017. Listan är sorterad på avgift den 1 januari 2017 och börjar på nästa sida.